

Foaia Diecezană

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

<p>Prețul abonamentului:</p> <p>Pe un an 240 Lei Pe jumătate de an 120 Lei Pe un pătrar de an 60 Lei Un număr 5 Lei Pentru străinătate pe un an . . . 300 Lei</p>	<p>APARE DUMINECA</p> <p>Manuscrisele nu se înapoiază și se adresează redacției „Foaia Diecezană”, iar banii pentru abonamente și inserațiuni se trimit administrațiunii „Tipografia și Librăria Diecezană” în Caransebeș.</p>	<p>Prețul inserțiunilor:</p> <p>Pentru publicațiuni oficiale, concurse, edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 120 Lei, până la 200 de cuvinte 180 Lei, de aci în sus 200 Lei</p>
--	---	--

Constituția Muncii.

„Nimeni nu poate contesta fericita sălășluire între noi a unei atmosfere de liniște și pace, inaugurată la data de 10 Februarie anul acesta. Și îndoit mulțumitor și îmbucurător este pentru fiii Bisericii noastre faptul că în fruntea guvernului țării, Majestatea Sa Regele a binevoit să încredințeze pe Patriarhul României. Împrejurarea aceasta amintește vremurile din trecut, când Căpetenia bisericească, Mitropolitul țării făcea parte din toate sfaturile și divanurile ei, chezăsuind și cu autoritatea lui spirituală împreună lucrarea, în conștiință, a cetățenilor la promovarea intereselor de Stat“.

Acestea au fost cuvintele de introducere ale Prea Sfințitului Episcop Vasile în alocuțiunea de ieri, Sâmbătă, când în chip deosebit de sărbătoresc însuși a luat jurământul pe noua Constituție demnitarilor și funcționarilor din gremiu, profesoriilor dela Academia teologică și protopopilor“.

Serviciul religios din capela episcopescă, săvârșit de P. S. Părinte episcop îmbrăcat în mantia arhierescă și cu mitra pe cap, culminând în luarea jurământului, a încadrat acest act într'un complex de înalte simțiri, de înfiorări sfinte. Dimineața rece a acestui preînceput de primăvară, între pereții austeri ai capelei noastre; glasurile de rugăciune și încoronarea lor, jurământul, lovind pereții bisericuței erau expresia forțelor sufletești, în clocot primăvărat, gata la fapta de înnoire.

„Noua Constituție, întrunind un număr neobicinuit de mare de sufragii, și cu atâta însuflețire primită, este o temelie de progres de orientare spre cel mai genuin izvor de fericire, munca“.

Iată într'adevăr soclul de granit pe care este așezată Constituția nouă, opera cu adevărat regală

a Majestății Sale Augustului nostru Suvoran, — munca, restabilirea muncii în locul ei de onoare!

În locul ei viața noastră publică din ultimul timp a avut cultul politiceii în accepțiunea vulgară a cuvântului: partidismul. Cei înmatriculați în registrele clubului erau candidați la toate bună-tățile, cei pe din afară, nu. Și cum Românul din fire e înclinat spre „res publica“, și cum cei neînregistrați erau într'una espuși vexațiunilor, abia au mai rămas în Țară oameni neînscrși în partidele politice.

Așa se explică imensa bucurie cu care lumea românească a întâmpinat Actele Regale din ultimul timp: Guvernul dela 10 Februarie și noua Constituție. Iar de aci, din pragul Bisericii, rosturile de pacificare și de întremare a noilor orânduiri trebuiesc îndoit accentuate și cu îndoită putere strigate!

„Biserica noastră ne învață să respectăm actele și orânduiriile Stăpânirii nu de frică ci din conștiință“ — a încheiat P. S. Sa precuvântarea la jurământ. Din conștiința binelui ce comportă, din conștiința și convingerea că îndrumă cu adevărat spre luminișuri de refacere sufletească; în sfârșit din acea conștiință care în momentele mari totdeauna s'a manifestat în forme de impresionantă trumusețe, conștiința noastră românească!

Ziua de Sâmbătă, în care am jurat pe Constituția Muncii, a fost retrăirea, în ordinea sufletelor, a unui epizod mare: când Români cu răspundere și cu conștiința acelei răspunderi au pus la cale fapte mari, mântuitoare pentru un popor.

Dă Doamne ca această Constituție, păzită de forța morală a jurămintelor noastre să devie cu adevărat izvor de fericire pentru Țara și Neamul românesc!

Comemorarea unui ctitor.

Un sfert de veac — împletit pentru noi din multe dureri și necazuri dar mai apoi și din multe bucurii prin ivirea soarelui libertății naționale — trecu par'că în zbor dela moartea baronului Geza Duca de Cadar, ctitorul bisericii noastre.

Cine a fost baronul Duca?

„Era născut din vesita familie Duca, care prin veacul XI a dat imperiului bizantin sub împăratul Isac Comnenul pe un prim-ministru, mai târziu el însuși împărat ca Constantin X, iar mai târziu pe împăratul bizantin Ioan III și mulți alți dignitari civili și militari. După căderea imperiului bizantin familia macedo-română Duca nu s'a prăpădit ca cele mai multe familii nobile ale imperiului, ci prin v. XVII aflăm urmași de ai ei pe tronul Moldovei și al Munteniei. O altă viață a familiei a ajuns în Rusia. Un timp apoi s'a întunecat originea princiară a Duca-eștilor; dar în jumătatea a II-a a veacului XVIII reînvie virtutea strămoșască în sângele tinerului cadet-inginer din Reg. româno-iliric Nr. 13: Petru Duca († 1822) care ca soldat al monarhiei austro-ungare devine o celebritate militară reportând în luptele ultime contra Turcilor din Banat (1788-1789) și în luptele contra lui Napoleon multe strălucite învingeri, pentru cari a câștigat nu numai ordul Maria Terezia, avansări rezezi până la rangul de mareșal-campestru, titlul de baron, ci ca diplomat iscusit încrederea, nețărmuită a împăratului Francisc, care în 1814 l'a trimis la Lusigny, ca să încheie cu Napoleon armistițiul. Tot dela domnitor a obținut ca dar moșiile Cadar și Șipet, pe cari — nefiind însurat — le-au moștenit împreună cu titlul de Baron nepoții dela fratele său. Unul dintre urmași este scumpul nostru repausat.

Crescut cu cea mai mare îngrijire pentru misiunea grea și încălțită de diplomat, ocupase importante oficii în cadrele diplomației monarhiei la București, Atena, Lisabona, Belgrad, Stuttgart, Constantinopol, Haga etc. și tocmai lunile trecute primise un nou semn al grației împărătești din partea Maestății Sale Regelui, care îi dădu titlul de „ministru plenipotențiar“.

Conducându-l de gândul de-a face conaționalilor săi Români servicii nemijlocite, se hotărî a-și întrerupe pe un timp cariera diplomatică, spre a-și oferi bisericii sale naționale serviciile pe diferitele ei terene de activitate, începând dela prezidenția comitetului parohial din această parohie până la deputația în sinodul eparhial și în congresul național bisericesc și spre a intra în

parlamentul țării. De alt cum era și membru cu drept ereditar în casa magnaților.

Dar încă pe când mai era în funcția de diplomat a pășit a fi ales deputat în sinodul eparhial al eparhiei Caransebeșului, în care calitate, mai ales în vârtejul luptelor vehemente cari au dăinuit câți-va ani, a fost un element de mare valoare; și s'a simțit atât de fericit că a putut contribui în mod însemnat cu partea sa de muncă, pe care istoria o va constata la timpul său, la rezoivirea conflictelor din jurul alegerii de episcop spre mulțumirea sa.

Iară de atunci încoace până în preajma morții cu atâta drag își oferea serviciile sale și intervenea la locurile competente pentru rezolvirea spre binele bisericii a diferitelor cauze curente și pendinte.

Și mai presus de toate noi prietenii lui, cunoscătorii nobilelor lui gânduri, cărora adeseori descoperirea laudabilele lui intențiuni și planuri, cu inima plină de durere putem constata, că am pierdut în repausatul un mare binefăcător al bisericii și culturii neamului nostru, pe care moartea subită, neașteptată și nebanuită l-a împedat a-și plini și desăvârși misiunea.

Conducându-l de aceleași gânduri alese, s'a hotărât a păși și pe terenul politic, intrând în camera țării ca deputat guvernamental, ca pe baza legăturilor mai strânse cu cercurile hotărâtoare să poată mai nemijlocit contribui la clarificarea cauzei românești și la pacinica ei rezolvire. El însuși ne spune aceasta în cuvântul său către alegătorii cercului Sasca, zicând între altele: „profitând de toate conexiunile și conjuncturile, pe cari le oferă legăturile de partid, să cultive acele fire cari duc la o înțelegere între guvernament și acei fruntași ai poporului român, cari nu numai sunt depozitarii încrederii politice a porului, ci și tind la o transacție cinstită și sinceră, contopind armonice exigențele iubirei de neam cu postulatele credinței către patrie!“.

Cea mai frumoasă podoabă a vieții sale a fost *evlavia*, simțământul religios profund al inimii sale și ținerea cu tărie la biserica sa strămoșască.

Nu voi uita niciodată cât de regulat cerceta el sfânta biserică, cu câtă pietate îngenunchia, se ruga și asculta sfânta slujbă. Purtarea și ținuta lui în această privință ar putea servi ca pildă multora. Mie mi-a servit ca un bun argument la combaterea „naicloambărilor“²⁾, cari își făcuseră apariția și pe la noi.

1) Reproducere din cuvântarea P. S. Sale Dr. Miron Cristea la înmormântarea din 26 II 1913. V. Foia Diecezană din 1913 Nr. 7.

2) Dela germanul: neu glauber. Așa le zice la început, ba și acum în unele locuri, sectarilor (pocăiți bapțiști etc.)

Acestui sentiment religios se datorește și faptul, că ni-a zidit frumoasă bisericuță, — carea cât a viețuit a îngrijit-o și provăzut-o cu cele necesare.

O altă podoabă a vieții sale a fost *bunătatea sa de inimă*, care l-a îndemnat totdeauna să întindă mână de ajutor celor în lipsă și neșezuri, celor săraci și neputincioși. Neînvrednicindu-se a avea copii, s'a considerat pe sine de tată al celor săraci, alinând suferințele tuturor celor ce-l ruga și-i cereau ajutorul. O mulțime de asemenea binefaceri ași putea enumera, cu toate-că răposatul nu făcea asemenea fapte din ambiție, pentru reclamă, — ci conform preceptului creștinesc; „*să nu știe stânga de ce face dreapta*“.

Ș'apoi câți locuitori săraci din comuna noastră și-au câștigat pâinea de toate zilele slujind ca servitori, ori lucrând cu ziua. Și câți alții, lucrând în parte pământul lui, și-au câștigat mai ușor cele trebuincioase, nefiind siliți să meargă și să lucre pământ prin alte sate.

Pe mica tinerime școlară totdeauna a împințenat-o la învățatură, dăruind bani la sfârșitul anului școlar cu ocazia examenului, școlariilor sânguincioși. Iar în seara ajunului de Crăciun le făcea mare bucurie cu „pomul de Crăciun“ încărcat cu multe bunătăți — și prin hainele ce le dăruia copiilor, ca: opincuțe, căciule, șaluri, năframe etc. O dovadă și aceasta de iubirea deaproapelui, nu mai neînsemnală decât altele.

Cât a iubit pe sătenii săi se vede și de acolo, că în testament iartă sătenilor săi toate datoriile, iar servitorilor le acordă felurite ajutoare.

În anul 1910 când comitetul parohial a ridicat salariul învățătorului la suma prevăzută de legea nouă școlară, s'a ridicat și darea cultului, care a căzut aproape în întregime în sarcina baronului. Își plătea această dare în rate lunare, anticipative, solvându-se dintrânsele regulat învățătorul și asigurându-se prin aceasta existența școlii noastre confesionale.

Dar dat ne-a fost nouă să ne pierdem protectorul când nici nu bănuim, tocmai atunci când mai multă nevoie am fi avut de sprijinul său desinteresat.

Așa a vrut Domnul, care ne-a scos pe noi din toate neșezurile și primejdiiile...

Te-ai dus, baroane, prea curând!

Ne-a durut mult pierderea ta. Și ne doare și astăzi, mai ales când trecem prin preajma „curții“, în care nu mai e nimic, dispărând totul ca'n povești.

Pe locul unde odată era castelul acum ară plugul. A dispărut ca prin farmec parcul minunat cu arborii lui seculari și cu florile cu miros dulce și îmbătător și cu ele a amuțit și cântecul paserilor.

A dispărut și turnul de veghe cu simbolical steag familiar: roșu-galben și cu paznicul de noapte care indica din trâmbiță orele nopții. A dispărut totul, și pe locul unde odată pulsa viața, multă viață — tronează pustiu.

În durerea noastră ne mângăie conștiința nestatorniciei lucrurilor și măririlor lumii acesteia.

Din tot lucrul și osteneala omului, ce rămâne pentru veșnicie? Singură fapta bună, binefacerea. Ea face pe om drept și plăcut Domnului. Și tot ea cheazășuește și-i asigură viața adevărată cu fericirile ei nesfârșite, trecându-l la nemurire. Cum zice și sf. Scriptură: „*Pe cărarea dreptății este viața și pe calea pe care ea o însemnează: nemurirea*“ (Pilde c. 12 v. 27.)

Astăzi, baroane, când ne rugăm bunului Dumnezeu să facă odihnă sufletului tău, cu cei drepti, primește făgăduința, că nu te vom uita, măcar de te-ar uita lumea toată.

Pentru alții ai murit — pentru noi însă nu. Căci amintirea ta scumpă o păstrăm și o vom păstra totdeauna vie în inimile noastre.

Îți binecuvântăm pomenirea și-ți zicem ca apostolul:

„*Cucereste viața veșnică la care ai fost chemat și pentru care ai dat bună mărturisire înaintea multor martori*“ (I Timotei c. 6 v. 12.)

Pr. T. R. Perianu.

Săptămâna.

„Art. 20. Actele stării civile sunt de atribuția legii civile.

Intocmirea acestor acte va trebui să preceadă totdeauna binecuvântarea religioasă, care este obligatorie pentru toți membrii cultelor“.

(Noua Constituție).

Eutuziasmul Națiunii, exprimat în proporția de 99.83% din cei 92.56% alegători votanți pentru Constituție are multe motive de justificare.

Constituția nouă promite multe primeniri atât de mult așteptate, legitim așteptate de ființa etnicului nostru național.

Textul art. 20, printr'o singură vocală a produs multe discuții în sânul preoțimei. Intr'adevăr cuvântul „Intocmirea“ — acestor acte — s'a discutat și continue să se discute cu mult interes. După unii vocala „a“, finala cuvântului „intocmire“... lasă să se înțeleagă, consacrarea principiului din trecut, după care actele stării, preced actelor (tainelor) religioase. Alții, bazați pe o făgăduință — se spune că ar fi o decizie ministerială — a trecutului guvern, cred că vocala finală „a“, este o eroare în textul publicat, care trebuie înlocuită, — dar care ar fi în textul

original — cu vocala „i“ — adică a se citi „*Intocmirei*” și în această formă primatul religios, este pus în drepturile sale, stărpindu-se plaga concubinajului atât de mult discutată în presa bănățeană, mai ales. Iată că ziarele cu data de 25 II aduc știrea — interpretativă — că: „Guvernul a dat instrucțiuni pentru menținerea dispozițiilor luate de trecuta guvernare, privitor la căsătoriile civile, care *trebuie precedate* de căsătoriile religioase, această dispoziție fiind consemnată și în noua Constituție“.

În aceste zile — a săptămânei — mi-s'a întâmplat să fiu întreat, de fața fiind și notarul comunei, dacă cele scrise în ziare privitor la căsătorie, sunt realitate sau nu? Notarul — cum era firesc — spunea, că până la data promulgării noii legi matrimoniale, practica este cea veche, deci: *întâi* căsătoria civilă și *pe urmă* cea religioasă.

Controversa așadar rămâne deschisă.

Până în sfârșit, în legea matrimonială, ne place să credem, că principiul întâietății actelor religioase, va *premerge* „*intocmirei*” actelor civile.

Dealtcum, cred că lipezirea acestei controverse atârnă de felul cum vom ști să ocupăm poziție pentru realizarea acestui mare deziderat.

Primele tranșee au fost cucerite! va urma și victoria?...

Dar, nu se poate trece cu vederea, însuși mobilul „Rezoluției Regale” încopiat cu edictarea Constituției.

În manifestele Regale și ale guvernului s'a accentuat, că noua formulă a Statului a fost impusă de corpul electoral, care manifestează o tendință precisă spre „dreapta“.

Intr'adevăr, alegerile din Decembrie anul trecut, precum și manifestațiunile premergătoare alegerilor fixate pentru luna Martie a. c. dovedesc că, o lume veche se dărâmă, iar o altă lume nouă își caută formele de viață. De toți cei ce se ocupă cu fenomenele sociale românești, s'a ajuns la concluzia că la noi s'a dat o luptă între *generația veche* și *generația nouă*, între cari s'a observat un incontestabil *hiatus*. Statele cari au ajuns până azi a-și reforma viața publică, au pus axa majoră, pe *linieret*, indiferent dacă concepția totalitară a luat forma ateistă sau religioasă. Aducem drept exemple: Rusia Sovietică, Germania, Italia, Portugalia și Austria.

În forma de frământare pentru viața nouă se aliniază și Ungaria, deși mișcările de acolo sunt pe un plan mai minor decât la noi.

Lumea veacului al XX-lea cu toate manifestațiunile ei, s'a situat pe un plan *metafizic*,

mai amplu și mai viguros decât epoca Evului Mediu.

Așadar, întreaga lume, dar îndeosebi Europa, ca linie fundamentală caută tipar nou de viață spirituală, metafizică și se împarte în două mari tabere: religioasă și ateistă. În concluziune: viața popoarelor mai ales europene, nu se poate regenera decât prin *întoarcerea la obârșie*, adică la *realitățile organice*, care formează însași ființa etnică a fiecărui popor aparte.

Cât privește specificul românesc, se poate cuprinde în definiția: Caracterul original al unui popor, și nu inteligența lui, îi determină evoluția în istorie și-i hrănește destinul“. (G. le Bon: „Lois psychologiques de l'évolution des peuples“). Iar ca o documentare a acestui principiu scrie: „Romanii decadenței aveau o inteligență mult mai rafinată decât a asprilor lor strămoși, însă perduseră calitățile caracterului: perseveranța, energia, invincibila tenacitate, *aptitudinea de a se jertfi pentru un ideal, respectul inviolabil al legilor*, care făcuse mărimea străbunilor lor. Numai păstrând caracterul etnic cei 60 mil. englezi țin sub dominația lor, chiar subjug 259 mil. de coloniști... Un popor n'a câștigat niciodată mult, voind să raționeze și să gândească mult“.

În fața acestor constatări, N. Porsenna, — care citează pe G. I. Bon — exclamă: „Vai! Rândurile acestea par a fi scrise nu la Paris, ci la București!“

Deci trăsătura fundamentală a viabilității unui popor, nu consistă în *inteligența* lui, ci în păstrarea cu toată sfințenia a *obârșiei* lui.

După G. le Bon, cele mai caracteristice împrejurări de decadență a Romanilor, sunt: „...lipsa de aptitudine a se jertfi pentru un ideal“... și lipsa „...respectului pentru inviolabilitatea legilor“.

Să aruncăm o privire asupra vieții publice românești, vom constata aceste simptome ale decadenței romane. Statul a devenit, sub influența clubului politic, mijlocul unei nesăbuite *repartiții*, n'a fost însă *creator*. Sub acest raport, cetățeanul a devenit pur și simplu *beneficiar*, fără a fi elementul adorat al muncii creatoare. Legile — mai toate ideale — au fost supuse unei cenzuri implacabile a intereselor de club, iar altele au fost create pentru și la discreția unei persoane cu aport electoral, pentru o satisfacere parțială și nu generală, totalitară. Astfel s'a perimat simțul de „jertfă pentru un ideal“, și „inviolabilitatea legilor“ a devenit un paradox.

Consecința acestora a devenit lupta sterilă de club, iar regeneratorul este principiul liberalismului economic, care a sufocat pe cel spiritual.

Linia tradiționalistă a etnicului a fost așadar în front opus cu viața practică.

Societatea actuală nefiind normal armonizată cu resursele sufletești ale obârșiei, s'a născut conflictul social, care la noi în ultimul timp a luat forme dârze, prilejuind „Revoluția Regală” din 20 Februarie 1938. Ceice au sesizat anormala funcțiune a Statului, au fost studenții, cari în majoritate sunt luminile răsărite din opincă. Intre învechitele concepții ale oamenilor de stat și studențime s'a săpat o prăpastie plină de cea mai întricoșată perspectivă.

A trebuit să vină puntea de legătură între lumea veche și lumea nouă, cu atât mai vârtos că lupta gata de „jertfă pentru un ideal” din straturile universitare s'a coborât până în cele mai izolate văi ale Țării.

M. Sa Regele, cu o eroică voință, a astupat prăpastia, introducând prin noua Constituție principiul și posibilitatea „jertfei pentru un ideal” și „inviolabilitatea legilor”.

Fiecare breaslă și organ funcțional al Statului nou are dreptul și posibilitatea a lupta pentru desăvârșirea țelului respectiv.

Prin urmare preoțimea trebuie să fie pe linia de luptă — fără angajamente exterioare — pentru a înlătura vocala finală „a” ca astfel textul constituțional să fie aplicat așa cum a fost la obârșie, adică **Intocmirei** acestor acte va trebui să preceadă totdeauna binecuvântarea religioasă”.

Pr. Traian Constantin.

Geneza Arianismului

— Puncte de sprijin pentru Arianism în teologia creștină anterioară —

De Preotul Gh. Cotoșman
profesor la Academia teologică

6. Clement de Alexandria.

A fost elevul și succesorul lui Panten, dascălul școlii catehetice din Alexandria, pe care a condus-o între anii 200—203. Pentru a aprofunda doctrina creștină a utilizat în mod sistematic filozofia, în special cea platoniană, punând astfel bazele veritabilei gnoze, în opoziție cu gnoza falsă a ereticilor. În expunerea doctrinei creștine el nu este scutit de erori¹⁾.

Deși în scrierile sale vorbește foarte frumos despre rolul Răscumpărătorului, totuși când a fost vorba de natura acestuia se contrazice. Iată un astfel de loc: „Fiul are natura cea mai desăvârșită, cea mai sfântă, cea mai slăvită, cea

mai atotștiitoare, cea atotstăpânitoare, cea prea bună, care se află în cea mai mare apropiere de cel ce singur este atotputernic”.

Firea cea mai sfântă și mai desăvârșită, totuși ea nu este tocmai Dumnezeu, ci se află numai în apropiere de El. În această privință el este influențat de școala lui Platon, de Dumnezeu filozofilor păgâni. În alte locuri el este curat ortodox, accentuând credința bisericii, că Fiul este deopotrivă cu Tatăl, este una cu Tatăl, este desăvârșit din cel desăvârșit. Creștin bun, totuși n'a înțeles deplin raportul Fiului cu Tatăl, de aici aceste erori neadmisibile, pe cari el în adâncul sufletului său de creștin le respingea²⁾.

7. Origen.

Preot în Alexandria, discipol și urmaș al lui Clement de Alexandria la conducerea școlii de acolo, până pe la anii 231—232 când se retrage în Cesarea Palestinei, unde înființează o școală teologică ajunsă la mare renume, Origen este cel mai celebru dintre toți scriitorii pe cari i-a numărat vreodată Biserica creștină.

Fer. Ieronim († 419) săvârșește desigur o greșală când pune pe Origen în rând cu Arieni, din pricina învățaturii lui, pentru că ici și colo are câte o expresie ce se află și la aceștia. Miezul învățaturii lui Origen este bun, și sănătos, numai forma ei e în unele părți nu este fără pată și defect. La Arieni dimpotrivă, miezul e putred și mâncat de viermi³⁾.

Origen aseamănă pe Iisus cu Soarele, care are două lucrări: întâi luminează cu lumina sa toate lucrurile materiale, apoi întunecă cu lumina sa toate celelalte lumini. Astfel face și Hristos, Soarele Duhurilor. Întru lumina sa vedem celelalte lucruri sufletești și el face ca toți ceilalți învățători să nu mai fie trebuitori.

Origen numește pe Fiul înțelepciunea, dreptatea, adevărul însuși. El este dumnezeescul Logos. El este din ființa Tatălui ca raza din soare. El este născut din veci din Tatăl, și nu este timp în care Fiul n'a fost. El zice: „Scriș este: Tu ești Fiul meu eu astăzi te-am născut”. Astăzi, este deopotrivă cu veșnicia, căci la Dumnezeu nu este nici seară nici dimineață⁴⁾.

Că au existat rătăcirii ca și cea a lui Arie, din care acesta s'a inspirat se poate vedea din următoarea expunere a lui Origen, care combate aceste rătăcirii, și deci cu anticipație și pe Arie: „Dacă el este chipul lui Dumnezeu cel nevăzut, atunci și el este chip nevăzut. Aș mai adăugi că deoarece el este asemănarea Tatălui, nu este

2) At. Mironescu, Sf. Atanasie, I. c.

3) J. Tixeront, op. c. c. 123.

4) At. Mironescu, Sf. Atanasie, I. c.

1) L. Abbé R. Aigrain, op. c. p. 275—276.

timp în care n'a fost el, caci când să nu fi avut Dumnezeu pe cel, care Ioan îl numește lumina, strălucirea slavei sale, pentru ca cineva să poată îndrăzni a da Fiului un început, ca și cum el n'ar fi fost mai înainte? Când n'a fost icoana ființei cei negrăite a Tatălui, Logos chipul său, care cunoaște pe Tatăl? Cine cutează, deci a zice: „A fost un timp în care Fiul nu era“, sau să zică deasemenea: „Înțelepciunea odinioară nu era, Logos odinioară nu era, viața odinioară nu era?“.

(Urmează).

Scurtă privire istorică asupra bisericii ortodoxe române din Banat.

de Pr. Constantin Târziu
licențiat în teologie.

Episcopul Vulcan răspunde la 25 I 1816 că nu cunoaște între Români o astfel de persoană¹⁾ și astfel urma să hotărască sinodul.

În vederea alegerii de episcop român la Arad Moise Nicoară se adresează la 1816 și lui Vasile Moga care însă la 18 Maiu îi răspunde dându-i să înțeleagă că se abține de a mai recomanda pe cineva²⁾

Sinodul electoral se adună la 10 Iunie 1816 comisar împărătesc fiind baronul von Siegenthal³⁾. O delegație de Români prezintă pe următorii candidați: 1. Moise Nicoară; 2. Ioan Mihuț director școlar regional; 3. Prot. Ștefan Atanasievici și 4. Prot. Ioan Tomioi; mitropolitul candidează din partea lui pe Isaia Georgevici Bălășescu și pe Nestor Ioanovici⁴⁾.

Sinodul însă alege pe arhim. Sinezie Radivoevici dela Mesici, care însă nu fu confirmat⁵⁾.

După acest rezultat negativ cancelaria aulică persistă în părerea ca Iosif Putnic să fie transferat la Arad iar Radivoevici să fie numit la Paeraț⁶⁾, pe când S. Vulcan propune împăratului la 20 IX 1816 să numească fie pe Isaia Bălășescu, fie pe Nestor Ioanovici, pe care însă îl recomandă mai puțin⁷⁾. Români din partea lor înaintează prin M. Nicoară pomenitul recurs din 11 August 1816 în care arată abuzurile și scăderile episcopatului sârbesc, în urma cărui în aceeași zi, împăratul ordonă o anchetă care dură până la 1821 și ale cărei rezultate le-am arătat în parte.

1) Dr. Gh. Ciuhandu o. c. p. 22.

2) I. Lupas: Viața și faptele mitr. A. Șaguna o. c. p. 28.

3) Dr. T. Botiș o. c. p. 175.

4) Idem o. c. p. 176.

5) Dr. Gh. Ciuhandu o. c. p. 21.

6) Dr. T. Botiș l. c.

7) Dr. Gh. Ciuhandu o. c. p. 22.

În urma stăruințelor unite ale lui Stratimirovici și ale cancelariei aulice împăratul hotără la 10 Maiu 1818 să numească de administrator la Arad pe Iosif Putnic, la ceea ce Români protestează din nou prin M. Nicoară la 20 Oct. același an, dar fără rezultat⁸⁾.

Putnic, slujindu-se de autoritatea sa de administrator și cu sprijinul nemeșilor din jud. Arad sili pe protopopi prin tot felul de mijloace să semneze un protest cu data de 19 Ianuarie 1819 în contra a tot ce a făcut Moise Nicoară pentru alegerea de episcop român cerând că Putnic să administreze mai departe eparhia⁹⁾.

(Urmează)

Ș T I R I

Personale. Prea Sfințitul Părinte Episcop a fost chemat urgent la București în vederea depunerii jurământului pe noua Constituție. Altfel P. S. Sa urma să călătorească cri la Timișoara spre a lua parte la manifestările străjerești ce au avut loc în Capitala Bănătului.

Alegerile eparhiale se amână. Universul de ori a publicat știrea că din considerare la stările ce mențin spițele în agitare, alegerile eparhiale se amână. Ar urma ca pe cale de decret-lege să se prelungească mandatul vechilor corporațiuni eparhiale reprezentative. Dăm știrea sub toată rezerva.

Pentru sfânta biserică din Cornuțel, zidită în bună parte cu râvna și banul ieromonahului Ananie Rosocha, s'au mai făcut următoarele donațiuni:

1. Colecta Credincioasei Florica Dalca din Bocșa-română, care însuși a făcut o danie însemnată:

- a). Constantin Oancea și soția Anastasia din Bocșa-română 2 sfeșnice în valoare de Lei 1200
- b). Mai mulți credincioși din Bocșa-română: un tetrapod în valoare de Lei 520
- c). Dela păr. stareț al sf. mănăstiri „Isvor“ o cruce de Lei 500
- d). Petru Cinta și soția Maria din Bocșa-română, un anolog cu îmbrăcăminte Lei 350
- e). Nicolaie Sprenea tot din Bocșa-română un îmbrăcământ al iconostasului Lei 250
- f). Mai mulți credincioși 7 buc. icoane Lei 120
- g). Anastasia Pandur un ștergar cu Lei 100
- h). Nicolaie Maxim idem cu Lei 100
- i). Constantin Oance idem cu Lei 50

Total Lei 3190

Pentru transportul acestor obiecte dela Bocșa-română la Cornuțel au binevoit a contribui cu bani:

- Anastasia Josif Lei 100
- Constantin Oance Lei 50
- Petru Bojin Lei 40
- Maria și Ion Lei 30
- Nicolae Maxim Lei 25
- Petru Cinta Lei 20

Total Lei 265

8) Dr. T. Botiș o. c. p. 178.

9) Dr. T. Botiș o. c. p. 178-179.

PREFECTURA JUDEȚULUI SEVERIN.

Nr. 3395-1938.

Către**Toate Autoritățile Administrative din jud. Severin și către cetățeni!**

Prin deciziunea Ministerială Nr. 4824 din 11 Februarie 1938, subsemnatul am fost delegat a îndeplini funcțiunea de Prefect al județului Severin, ca urmare, începând dela 12 Februarie 1938, am luat conducerea acestei Prefecturi.

Luând de bază legile și regulamentele în vigoare și călcând pe drumul drept și bătut al împlinirii datoriei, cu cinste, demnitate și dreptate, drum care m'a călăuzit în toată viața mea de ostaș, voi căuta ca și în această grea sarcină, să depun toată munca, tot interesul și tot sufletul pentru ca să corespund timpului și încrederii ce mi s'a acordat.

Trebuie să se știe însă dela început că, dacă pentru mine împlinirea datoriei este și va fi un crez, aceleași pretențiuni le voi avea și dela toți cei chemați, ca împreună cu mine, să deservească interesele superioare ale țării și interesele obștești.

Ca urmare, pentru a spulbera orice neînțelegeri, aduc la cunoștința tuturor funcționarilor și cetățenilor normele după cari mă voi călăuzi în activitatea ce voi desfășura :

1. Pe tot teritoriul județului, trebuie să domnească perfectă ordine și liniște; prin urmare nu voi permite nici o agitațiune cu caracter politic sau de orice fel, care ar tinde să conturbe liniștea sufletească a populațiunii adânc turburată în timpul din urmă.

Voi fi fără cruțare contra tuturor acelor care se vor abate și voi aplica cu stricteță prescripțiunile legii stării de asediu, sub regimul căreia se află întreg teritoriul județului.

De aceea:

a) Interzic orice adunări sau manifestațiuni cari ar voi să aprindă din nou luptele politice; voi proceda chiar la închiderea localurilor de Club, dacă necesitatea ar cere-o. Interzic în mod absolut răspândirea de manifeste sau alt material de propagandă. Tipografiile sunt obligate să nu imprime nici o publicațiune de acest gen.

În cazul în care s'ar încerca eludarea acestor hotărâri prin întreprinderea unor acțiuni clandestine sau prin organizații de grupuri restrânse, cuiburi etc., voi lua măsuri de identificarea lor și de sancționare a vinovaților, potrivit regimului legal al stării de asediu.

b) În legătură cu aceasta aduc la cunoștință că, Guvernul a interzis oricărui funcționar de Stat, județ, comună, sau de întreprinderi al căror buget se aprobă de Stat, participarea la orice acțiune sau manifestațiune cu caracter politic. Măsura e dictată de nevoia de a asigura prestigiul funcționarului și buna rânduială în aparatul de Stat. Era, dealtminteri un act de adevărată anarhie ca funcționarul întreținut de Stat să participe la lupte cari duc la răsturnarea rânduiriilor legale din acest Stat. În categoria arătată intră și toți funcționarii tehnici, ca profesori, învățători, preoți, medici, ingineri etc. Ceice se vor abate dela această regulă disciplinară vor fi sancționați. În vederea unei prompte aplicări a acestor sancțiuni s'au suspendat chiar vechile garanții acordate de statutul funcționarilor publici. În consecință, voi veghea cu stricteță la respectarea hotărârei Guvernului și orice abatere voi constata, o voi aduce de îndată la cunoștința

Departamentului ministerial de care depinde funcționarul infractor.

Este dela sine înțeles că nu sunt supuse restricțiunilor de mai sus manifestațiile cu caracter profesional ale organizațiilor recunoscute legalmente ca atare.

c) Voi duce o severă campanie contra tuturor agitatorilor cari obișnesc ca prin șvonuri alarmiste să întrețină agitațiuni în public. Există obiceiul culpabil de a turbura liniștea prin răspândirea de vești relative la schimbări în guvern, în administrația țării, la măsuri imaginare etc. Toți cei ce sunt identificați vor fi urmăriți potrivit legii.

2. Voi conduce administrația județului și voi controla cu toată stricteță pe aceea a comunelor, astfel ca totul să decurgă în cea mai perfectă legalitate și numai în interesul obșteșc.

În acest scop :

a) Invit pe toți funcționarii dela cel mai mic până la cel mai înalt grad, să-și îndeplinească conștiincios și regulat serviciul. Îndeosebi atrag atențiunea că la sate populațiunea nu trebuie să sufere din cauza neglijenței și a părăsirii interesului obșteșc de către organele speciale. Primari, notari, învățători, preoți, pretori, toți la muncă, toți la datorie în sfera lor de activitate.

b) Populațiunea să fie primită cu bunăvoință și cu atențiune ori de câte ori să prezintă în fața autorităților spre a-și sprijini interesele. Să nu se uite că rolul unei administrații este tocmai de a acorda protecția cetățenilor în cadrul legilor țării. În această privință Veți lua măsuri ca cererile și reclamațiunile prezentate să nu rămână îndelung nercercetate, cum dăinuia până acum obiceiul. Ori care ar fi rezultatul, cetățeanul trebuie să obțină repede un răspuns. Serviciul va fi organizat în acest scop și voi controla executarea.

c) Organele administrative să nu comită abuzuri în exercițiul atribuțiilor lor.

Șicanarea cetățenilor de multe ori în scop interesat, scoboară prestigiul funcționarilor și creiază o atmosferă de îndreptățită nemulțumire. Deasemenea actele de favoritism trebuie evitate. Totul trebuie bazat pe obiectivitate și legalitate. Atrag o deosebită atențiune asupra căruia voi stăruia cu toată tăria la orice inspecție.

d) Pretutindeni să se țină o gestiune nepătată a banului public. Cinstea desăvârșită trebuie să fie nota caracteristică și dominantă a noii administrațiuni. În această privire voi fi fără cruțare, orice agent al Statului asupra căruia va exista cel mai mic indiciu de vinovăție sub acest raport, va fi imediat suspendat din serviciu și cercetat cu toată stăruința. Sancțiunea exemplară a celor vinovați va deveni de data aceasta o realitate.

3. În calitate de reprezentat al întregului Guvern în județul Severin prin ordinul Nr. 2012 A. din 15 Februarie 1938 mi s'a acordat dreptul de a verifica și privi chipul în care se desfășoară și activitatea funcționarilor depinzând de celelalte Departamente.

Fără a interveni prin deciziuni în acest domeniu voi raporta însă Ministerelor respective informațiunile și observațiunile ce voi culege, cari ar fi de natură să contribuie la bunul mers al aparatului de Stat.

Este o datorie sfântă, o datorie de onoare pe care țara ni-o impune și de care toți dela mic la mare trebuie să fim pătrunși.

Deci liniște și ordine, toți la datorie și la muncă cinstită și desinteresată, numai pentru binele Patriei.

Lugoj, la 18 Februarie 1938.

Prefectul județului Severin:
Col. Boitan Panait.

„PÂRVOVANA“ INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII CA SOCIETATE PE ACȚII ÎN PÂRVOVA.

Inscrisă în Registrul Bancar sub No. 16 din 1935.

Convocare.

Domnii acționari ai băncii „Pârvovana“ institut de credit și economii ca societate pe acții în Pârvova sunt invitați la a

XXXI-a Adunare generală ordinară,

care se va ține în Pârvova la 10 Aprilie 1938 la ora 10 a. m., în localul institutului cu următoarea

Ordine de zi:

1. Deschiderea adunării generale.
2. Designarea unui notar și a doi acționari pentru verificarea procesului verbal.
3. Darea de seamă a Consiliului de Administrație. Bilanțul și Contul profit și pierdere pe anul 1937 și raportul Consiliului de Cenzori. Darea absoluturului.
4. Distribuirea beneficiului net.
5. Alegerea a 2 membri în Consiliul de Administrație cu mandat de 6 ani.
6. Fixarea jetoanelor de prezență a Consiliului de administrație și fixarea remunerației a Consiliului de Cenzori pe anul 1938.
7. Modificarea statutelor.
8. Propuneri în sensul statutelor.

Consiliul de Administrație.

N. B. Domnii acționari, cari doresc a participa cu vot decisiv în persoană sau prin plenipotențiași, sunt rugați a-și depune acțiunile eventual și plenipotențele până la 7 Aprilie 1938 ora 22 a. m. la cassa institutului.

Activ	Contul Bilanț la 31 Decemvrie 1937.		Pasiv	
Cassa în numerar		38.078	Capital social	605 000
Portofoliul de titluri:			Fonduri de rezervă :	
acțiuni necotate la bursă valoare nominală 59500		28.300	a) Rezervă statutară	150.000
Portofoliul de scont:			b) Fondul Zaharie Miulescu	100.000
Plătibil în țară:			Fonduri de amortisment:	
Cambii fără garanții speciale	144.150		Pentru creanțe dubioase	265.000
Cambii în conversiune conf. legii din 7 Aprilie 1934			Diferință de curs nerealizată la portof. de acțiuni	28.299
a) în portofoliu cota redusă	1.760.266		Depuneri spre fructificare din țară:	
b) la Reescont	762.130	2.666.546	Cu livrete de economii nominative dar plătibile la purtător	251.046
Mobilier		1	Depuneri vechi reduse	328.147
			Creditori	
			Din țară:	
			a) Sold neexigibil pe termen	48.000
			b) Rate întârziate pe termen	105.848
			Angajamente de reescont:	
			Cambii în conversiune la bănci	762.130
			Dividende neridicate	2.230
			Conturi diverse (creditoare)	45.954
			Conturi diverse (creditoare)	14.500
			Beneficiul net	26.771
		2.732.925		
Conturi de ordine:			Conturi de ordine:	
Cauțiuni statutare		110.000	Deponenți de cauțiuni statutare	110.000
		110.000		110.000

Debit	Contul Profit și Pierderi la 31 Decemvrie 1937		Credit	
Cheltuieli de administrație:			Dobânzi încasate:	
a) Salari și indemnizații	24.000		Dela Portofoliul de scont	64.465
b) Diverse	13.781	37.781	Diverse venite	113.621
Impozite și taxe		3.558		
Dobânzi plătite:				
La depuneri	5.369			
La Cont Curent	2.528	7.897		
Beneficiul net		26.771		
		76.007		76.007

Pârvova, la 31 Decemvrie 1937.

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:

Pentru contabilitate:

Zaharie Miulescu ss.
director executiv.Isidor Tătăriu ss.
președinte-expert contabil.

Romul G. Ancușa ss.

Isac Hațegan ss.

Romul Boldea ss.

Nicolae Iocșa ss.

Gh. Uzonescu ss.

Verificat și găsit în conformitate cu contul de comerț și legea pentru organizarea și reglementarea comerțului de bancă.

Pârvova, la 13 Februarie 1938.

Mihail Costescu ss.

Danilă Laitin ss.

Ilie Draghiciu ss.

Nicolae Fișteag ss.

Petru Baderoa ss.

Redactor responsabil: NICOLAE CORNEAN, consilier eparhial.

Tiparul și editura Tipografiei Diecezane, Caransebeș.